

Projektioppiminen yritysympäristössä

Case Dream Hostel & Hotel

Juuso Viira

Opinnäytetyö
Tammikuu 2015
Hotelli- ja ravintola-alan
koulutusohjelma

TIIVISTELMÄ

Tampereen ammattikorkeakoulu
Hotelli- ja ravintola-alan koulutusohjelma

JUUSO VIIRA:
Projektioppiminen yritysympäristössä
Case Dream Hostel & Hotel

Opinnäytetyö 34 sivua, joista liitteitä 3 sivua
Tammikuu 2015

Tässä opinnäytetyössä tuotetaan tietoa projektin toteuttamisesta käytännössä hotelli- ja ravintola-alan ammattikorkeakouluopiskelijoiden ja yrityksen välillä. Projektityöskentely on keskeinen opiskelumuoto Tampereen ammattikorkeakoulun hotelli- ja ravintola-alan koulutusohjelmassa. Projektiyhteistyötä toteutetaan yhteistyössä yritysten ja yhdistysten kanssa.

Tämän työn tapausesimerkkinä tarkastellaan TAMKIn hotelli- ja ravintola-alan opiskelijoiden marraskuussa 2014 toteuttamaa projektia yhteistyössä Dream Hostel & Hotelin kanssa. Projekti on toteutettu saman kohdeyrityksen kanssa yhteistyössä useampana vuonna aikaisemmin. Projektin päätyttyä kurssin loppuseminaarin yhteydessä toteutettiin teemahaastattelu kirjallisesti, jonka vastaukset analysoitiin opinnäytetyötä ja yhteistyöprojektin kehittämistä varten.

Tulosten perusteella projektimuotoisesta opinnoista opitaan monenlaisia asioita, joista on hyötyä tulevaisuudessa työelämässä. Oppimiskokemukset ovat yksilöllisiä ja opittuja asioita hyödynnetään erilaisilla tavoilla. Keskeisimpiä opittuja asioita olivat hostellitoinnin perusteet, ryhmätyötaidot, budjetointi ja laskelmien teko, työvuorolistojen suunnittelu sekä projektityöskentelyn oppiminen. Projektissa mukana olleet opiskelijat pitivät pääsääntöisesti projektin nykymuotoista toteutusta hyvänä ja toimivana. Opintokokonaisuuden opintopistemäärämitoitus työmäärään nähden oli opiskelijoiden mielestä sopiva.

Kehittämisehdotuksia seuraavien vuosien projekteille olivat muun muassa projektin toteutusviikkojen ajankohdan muuttaminen, suunnitelmallisemman perehdytyksen toteuttaminen, selkeämpien tavoitteiden määrittely sekä ohjauksen lisääminen projektin toteuttamiseen. Tietoa edellisten vuosien projektien toteutuksesta olisi myös kaivattu enemmän.

Hyvin toteutetut yhteistyöprojektit hyödyttävät kaikkia projektin osapuolia. Opiskelijat oppivat projektityöskentelyä, joka on yleinen työskentelymuoto myös työelämässä. Ammattikorkeakoululle tiivis yhteistyö yritysten kanssa takaa mahdollisimman tuoreen tiedon tämän hetken työelämästä. Yritykset saavat tuoreita ideoita ja mahdollisesti myös rekrytoitua itselleen sopivaa työvoimaa.

Asiasanat: projekti, ammattikorkeakoulu, opetussuunnitelma, restonomi, projektioppiminen, yhteistyö, hostelli, projektiyhteistyö

ABSTRACT

Tampereen ammattikorkeakoulu
Tampere University of Applied Sciences
Degree Programme in Restaurant and Hotel Management

JUUSO VIIRA:

Project-Based Learning in Corporate Environment
Case Dream Hostel & Hotel

Bachelor's thesis 34 pages, appendices 3 pages
January 2015

The purpose of this study was to produce information about executing a project between hospitality management students of universities of applied sciences and a corporation in practice. Project-based learning is an essential study form in Degree Programme in Restaurant and Hotel Management in Tampere University of Applied Sciences. Project collaboration is done in co-operation with corporations and organizations.

The case example of this study is a shared project between TUAS's students of restaurant and hotel management and Dream Hostel & Hotel, which took place in November 2014. A similar project with same corporation has been made several times before. A focused interview was made after the project and the results were analyzed in this thesis.

The results suggest that students learn various skills that benefit them in the future by taking part in projects. Learning experiences are unique and personal so students benefit them in different ways in the future. Main things that students adopt were the basics of hostel industry, team-working skills, budgeting and making calculations, organizing rosters and learning how to work in projects. Most of the students thought that the project was done well and efficiently. The credit from the course was considered to be sufficient.

Development proposals for the projects to come were for instance changing the time of the project, organizing the orientation better, clarifying project's main goals and organizing more counselling for executing the project. Students also would have liked to have more information about the previous projects.

Efficiently organized project collaborations benefit all of the parties involved. Students learn how to work in projects, which is a common form of working in corporations and organizations. The university of applied sciences gets the latest information about working life by working closely with corporations. Corporations get fresh ideas and possible employees for the future.

Key words: project, university of applied sciences, curriculum, bachelor of hospitality management, project-based learning, association, hostel, project collaboration

SISÄLLYS

1	JOHDANTO.....	6
2	PROJEKTI.....	8
2.1	Projektin määritelmä.....	8
2.2	Projektin vaiheet.....	9
3	OPETUSSUUNNITELMA.....	15
3.1	Ammattikorkeakoulutus ja opetussuunnitelma.....	15
3.2	Hotelli- ja ravintola-alan opetussuunnitelma Tampereen ammattikorkeakoulussa.....	18
4	CASE: Dream Hostel & Hotel.....	20
5	TUTKIMUKSEN TOTEUTTAMINEN.....	22
6	TULOKSET.....	24
7	JOHTOPÄÄTÖKSET.....	27
	LÄHTEET.....	31
	LIITTEET.....	32

LYHENTEET JA TERMIT

TAMK	Tampereen ammattikorkeakoulu
amk	ammattikorkeakoulu
DH	Dream Hostel & Hotel
ops	opetussuunnitelma
kv	kansainvälinen
op	opintopiste

1 JOHDANTO

Tämän opinnäytetyön tavoitteena on tuottaa tietoa projektin toteuttamisesta käytännössä hotelli- ja ravintola-alan ammattikorkeakouluopiskelijoiden ja yrityksen välillä. Ammattikorkeakouluopintoja toteutetaan teorian ja käytännön tiiviissä yhteistyössä. Oppiminen ammattikorkeakoulussa tapahtuu monenlaisissa oppimisympäristöissä ja työelämäyhteistyö on suuressa osassa. Projektityöskentely on tyypillinen opiskelumuoto, jota toteutetaan opinnoissa yhteistyössä yritysten ja yhdistysten kanssa.

Tampereen ammattikorkeakoulun restonomiopinnoissa hotelli- ja ravintola-alan suuntautumisvaihtoehdossa on tehty opetussuunnitelmaan kuuluvaa teematapahtumaa eri majoitus- ja ravintola-alan yrityksissä. Yritysyhteistyö tuo ammattikorkeakouluopiskelijat lähelle tulevaisuuden mahdollisia työpaikkoja ja työtapoja. Yritykset saavat opiskelijoilta tuoreita ajatuksia, viimeisimmän opetun tiedon sekä kehittämisehdotuksia toimintaansa. Oma kiinnostukseni opinnäytetyöaiheeseen lähti työelämäyhteyden kautta, kun toteutimme projektia Dream Hostel & Hotelin ja opiskelijoiden kanssa yhteistyössä.

Työelämäyhteytenä tässä opinnäytetyössä toimii Dream Hostel & Hotel. Dream Hostel & Hotel on tamperelainen yksityinen hostelli ja hotelli, jonka on perustanut yrittäjäpariskunta Ville ja Eveliina Virkki vuonna 2010. Vuoden 2014 syksyllä hostellitoiminta laajeni, ja hostellin yhteyteen perustettiin myös pieni design-hotellipuoli ja nimi muuttui pelkästä Dream Hostelista Dream Hostel & Hoteliksi. Hostelli on saanut tunnustusta monin paikoin: se on muun muassa valittu neljänä vuonna Suomen parhaimmaksi hostelliksi maailman suosituimman hotellivaraussivuston Hostelworldin toimesta sekä se on noteerattu The Guardian –lehdessä kymmenen Euroopan parhaan luksushostellin joukkoon vuonna 2013. (Tampere Dream Hostel Oy 2014.)

Teoriaelementtejä työssäni ovat projektin määrittely ja kuvaus sekä ammattikorkeakouluopintojen, TAMK:n hotelli- ja ravintola-alan ammattikorkeakouluopintojen ja amk-opetussuunnitelmien kuvaus. Haastattelin projektia varten kurssin osallistujia ja analysoin vastausten perusteella kehittämisehdotuksia projektityöskentelylle. Tulosten perusteella projektioppiminen nähtiin hyödyllisenä ja kurssin opintopistemitoitus sopivana. Konkreettisia kehittämisehdotuksia analysoidaan työssä tarkemmin opinnäytetyön kohdassa tulokset.

Niin yritykselle, opiskelijoille kuin amk:llekin on hyödyllistä nähdä projektien tuomia hyötyjä ja mahdollisuuksia. Yritysten tulisi nähdä alan ammattikorkeakouluopiskelijat mahdollisuutena yrityksen kehittämiseen ja alan opiskelijoiden tulisi suhtautua työelämäyhteyksiin erittäin innokkaasti, sillä työelämää varten tutkintoa tehdään. Mitä tiiviimmässä yhteistyössä opintonsa työelämän kanssa suorittaa, sen helpompi on työllistyä ja sopeutua tulevaisuudessa työmarkkinoille. Tämän vuoksi itselleni oli luontevaa valita juuri työelämälähtöinen ja hyvin konkreettinen aihe.

Ravintola-alalla ammattikorkeakouluopiskelijoiden ja yritysten väliset projektit ovat yleensä suhteellisen lyhytkestoisia ja niitä toteutetaan joko opintokokonaisuuksina, yksittäisinä kursseina tai opinnäytetöiden yhteydessä. Tässä työssä keskityn tarkastelemaan projektityöskentelyä tarkemmin juuri tästä näkökulmasta.

Itse koin ensikosketukseni DH:iin juurikin kouluprojektin kautta. Opiskelijoiden tulisi muistaa, että harjoittelut ovat aina myös eräänlaisia työhaastattelumahdollisuuksia. Pian projektin loppumisen jälkeen yrityksen omistaja lähestyi minua tarjoten työpaikkaa DH:ista. Silloin koin, että aika ei ollut vielä oikea, vaikka yrityksestä ja sen toimintatavoista jäikin positiivinen tunne. Tuohon aikaan toimin ison kansainvälisen hotellin palveluksessa, mikä oli hyvä pohja opetella toimimaan hotellimaailmassa isommilla markkinoilla.

Olen aina kokenut, että hotelli- ja ravintola-ala kulkevat käsi kädessä. Kansainvälisessä hotelliketjussa työskenneltyäni lähdin seuraavaksi oppimaan esimiestehtävistä pienehköön yksityiseen ravintolaan Tampereella. Siellä kaksi ja puoli vuotta työskenneltyäni otti DH:in omistaja uudestaan yhteyttä tarjoten suurempaa roolia hostellin toiminnassa. Lisäksi hän halusi minut mukaan avaamaan uutta hotellipuolta. Tuolloin koin olevani valmis siirtymään uusiin haasteisiin ja lähdin innokkaasti mukaan Dream Hostel & Hotelin palvelukseen. Nykyisessä työtehtävässäni DH:in hostelli- ja hotellipäällikkönä aloitin 1.5.2014 ja toimin tässä tehtävässä edelleen.

2 PROJEKTI

2.1 Projektin määritelmä

Tämän opinnäytetyön keskeisessä roolissa on projektimuotoinen työskentely. Ruuskan (2008, 18) mukaan projekti määritellään lyhyesti joukkona ihmisiä ja muita resursseja, jotka tilapäisesti on tuotu yhteen suorittaakseen tiettyä tehtävää. Kyseisellä tehtävällä on kiinteä budjetti ja aikataulu. Projekti-sananjuurit ovat latinan kielessä, jossa sana tarkoittaa ehdotusta tai suunnitelmaa. Yleisimmin projekteilla etsitään parannusta tai ratkaisua johonkin ongelmaan, eli projektin tavoitteena on aikaansaada muutos, parannus tai kokonaan uusi asia (Rissanen 2002, 26). Projektin ja prosessin olennaisin ero on toiminnan jatkuvuudessa: siinä missä projekti on kertaluonteinen tehtävä, on prosessi taas jatkuvaa toimintaa ja toistuvia tehtäväketjuja (Silfverberg 2007, 23).

Suomen Projekti-instituutti määrittelee projektijohtamisen sanastossa projektin seuraavasti:

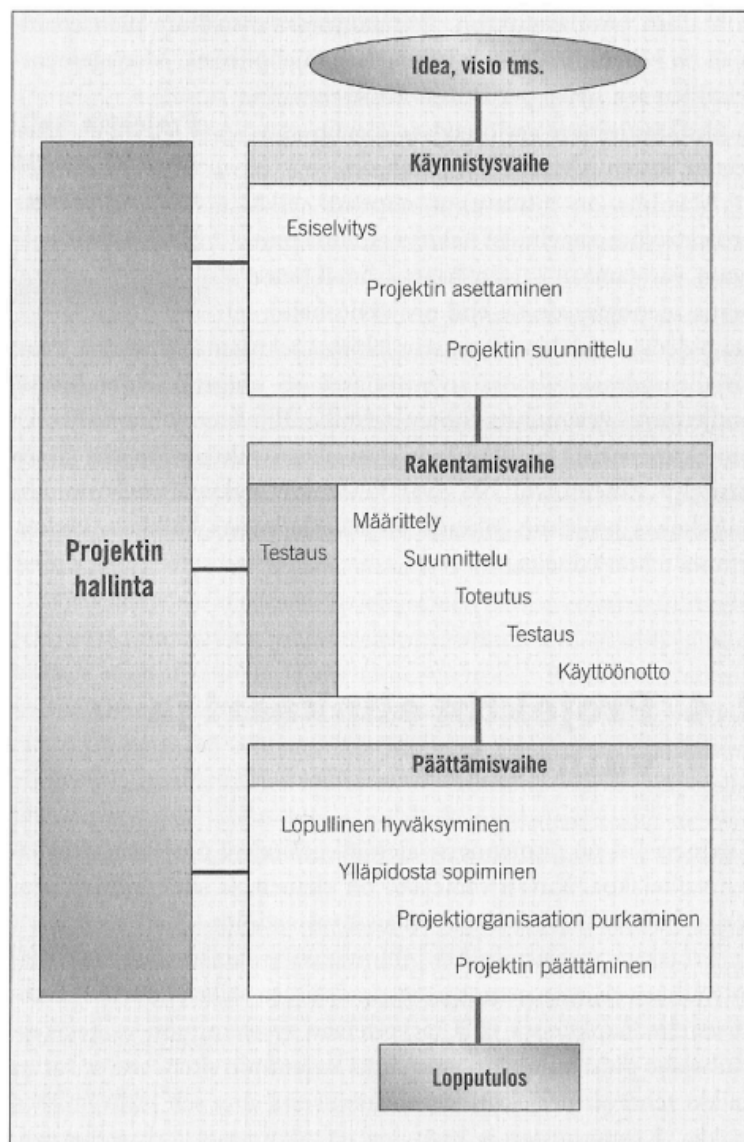
Projekti on kertaluonteinen työ, joka tehdään ainutkertaisen tuotteen, palvelun tai tuloksen aikaansaamiseksi. Sen onnistumisesta vastaa projektiin erikseen nimetty omistaja ja ohjausryhmä ja sen toteutusta johtaa projektipäällikkö. Projektipäälliköllä on projektille nimetyt resurssit toteutusta varten. Projektilla on etukäteen määritellyt hyötytavoitteet, lopputulostavoitteet sekä aika- ja kustannustavoite. (Suomen Projekti-Instituutti Oy 2015.)

Varsinainen projekti alkaa projektiehdotuksesta tai projekti-ideasta. Projektiehdotus on nykytilan kehittämiseen pyrkivä idea, jota mahdollisesti jatkossa käsitellään projekti-toiminnan sääntöjen mukaisesti. Mikäli idealle todetaan selkeää tarvetta ja mikäli ehdotus menestyy mahdollisten muiden ehdotusten keskinäisessä vertailussa, voidaan idean pohjalta asettaa projekti. (Suomen Projekti-Instituutti Oy 2015.)

Projektia varten täytyy olla alasta riippumatta jonkinlainen visio siitä, mihin asiaan projektissa on tarvetta keskittyä ja millaista lopputulosta sillä tavoitellaan. Tavoitteiden ja visioiden tulee olla realistisia, mutta ne voivat olla samaan aikaan myös rohkeasti tavoitteellisia. Selkeä ja kirkastettu visio on motivaattori jokaiselle projektissa työskentelevälle, ja se toimii myös ikään kuin karttana projektin kululle. Visio ja suunnitelma toimivat myös perusteina projektin strategisille päätöksille. (Rissanen 2002, 34-39.)

Projektityöskentelyn suosiolle on monia syitä. Projektityöskentelyssä asioiden priorisointi helpottuu, sillä työskentely on useimmiten tulossuuntautunutta. Projektissa on tärkeää määritellä kunkin osallistujan vahvuudet ja kohdentaa heidän työpanoksensa niihin projektin tuoman hyödyn maksimoimiseksi. Projektille asetetut selkeät tavoitteet helpottavat päätöksentekoa. (Löow 2002, 18.)

2.2 Projektin vaiheet

KUVIO 1. Projektin vaiheet (Ruuska 2008, 34).

Ensimmäinen vaihe projektityöskentelyssä on niin sanottu esivaihe. Ideointi ja visiointi kuuluvat molemmat tähän projektia valmistelevaan vaiheeseen. Esivaiheen jälkeen ideasta tai visiosta muodostetaan yleisimmin projektiehdotus tai projektin toimeksianto, joiden perusteella päätös projektin käynnistämisestä tai käynnistämättä jättämisestä tehdään (Löow 2002, 21).

Projektin valmisteluvaiheen aikana laaditaan projektikuvaus. Projektikuvauksen tarkoituksena on antaa mahdollisimman hyvä ja tarkka kuvaus projekti-ideasta. Hyvä projektikuvaus vastaa myös kysymyksiin siitä, miksi projekti olisi hyvä käynnistää ja millaisia hyötyjä sillä tavoitellaan ja toivotaan saavutettavan. Projektikuvauksessa tuodaan esiin karkeat raamit projektin toteuttamisen tavoitteille. (Suomen Projekti-Instituutti Oy 2015.)

Ruuskan (2008, 34) mallin mukaan valmisteleavan esivaiheen jälkeen projekti voidaan karkeasti jakaa kolmeen eri päävaiheeseen: käynnistämis-, rakentamis- ja päättämisvaiheeseen, jotka selviävät tarkemmin kuvioista 1. Ruuskan mallin valitsin tarkasteltavaksi tässä yhteydessä tarkemmin, sillä se on selkeä, yksinkertainen ja hyvin sovellettavissa käytäntöön.

Projektin käynnistämisvaihe alkaa, kun projektin käynnistämisestä on tehty hyväksytty päätös. Käynnistysvaiheeseen kuuluvat tarvittavien esiselvitysten tekeminen, projektin asettaminen virallisesti sekä projektin konkreettinen suunnittelutyö. (Ruuska 2008, 35; Pelin 2004, 76-77.) Suunnitteluvaiheessa rakennetaan edellytykset projektin onnistumiselle. Silloin määritellään projektin aikataulus, varataan tarpeelliset voimavarat sekä sovitaan työskentelyssä käytettävistä menetelmistä ja pelisäännöistä. Suunnitteluvaiheen tulosten perusteella seurataan projektin etenemistä. (Ruuska 2008, 175.) Tässä vaiheessa projektiorganisaatio myös muotoutuu alkuperäiseen kokoonpanoonsa, sillä pidemmissä projekteissa tekijät ja toimijat voivat vaihtua. Projektityöskentelyn kesto voi vaihdella lyhyistä viikkojen projekteista useampien vuosien mittaisiin projekteihin (Silfverberg 2007, 23).

Projektiorganisaatioon kuuluu projektiryhmä. Siihen voidaan katsoa kuuluvan myös muut projektin ajaksi määritellyt rakenteet ja roolit. Tällaisia ovat muun muassa projektipäällikkö, projektin omistaja sekä projektin ohjausryhmä. Projektiryhmä koostuu projektiin nimetyistä henkilöistä, joiden vastuulla projektin toteuttaminen on. Projektiryh-

mälle on asetettu selkeät tavoitteet ja roolit hyvin toimivassa projektissa. Puhtaasta projektioorganisaatiosta puhuttaessa tarkoitetaan organisaatiota, joka toimii yksinomaan projektityöskentelyn periaatteiden mukaan. (Forsberg, Mooz & Cotterman 2004, 62; Suomen Projekti-instituutti Oy 2015; Ruuska 2008, 150.)

Työryhmätyöskentely ja projektityöskentely rinnastetaan usein virheellisesti keskenään. Ryhmätyö on yksi projektin keskeisistä työmuodoista, mutta projekti ja ryhmätyö ovat merkitykseltään erilaiset. Projektiryhmässä projektipäällikkö vastaa päätöksistä ja kaikilla projektiryhmän jäsenillä on oma vastuualue. Työryhmissä vastuu ja työtapat ovat kollektiivisia ja niissä myös yksittäinen henkilö voi jättää ryhmän päätöksestä eriävän mielipiteen. Projektityöskentelyssä vastaava menettely johtaisi väistämättä ennemmin tai myöhemmin sekasortoon. Erilaiset mielipiteet ja ratkaisujen etsiminen kuuluvat projektityöskentelyssä päätöksentekoprosessiin, mutta koko projektiryhmä sitoutuu noudattamaan tehtyjä päätöksiä. (Ruuska 2008, 26.)

Kun projekti-idea on hyväksytty, projekti voidaan asettaa. Asettamisen tavoitteena on varmistaa yhteinen näkemys projektin onnistumisen edellytyksistä. Asettamisprosessissa täsmennetään projektille kirjallinen toimeksianto tai projektisuunnitelma, jolla määritellään projektin päämäärä, tuotokset ja mittaristo projektin tavoitteiden saavuttamiselle. Asettamisen myötä projekti priorisoidaan. (Suomen Projekti-Instituutti Oy 2015.)

Käynnistysvaiheessa projektin suunnitelma antaa hyvän pohjan budjetin laatimiselle, joka soveltuu kustannusohjauksen perustaksi (Pelin 2004, 169). Projektisuunnitelmaan on syytä panostaa myös mahdollisen ulkopuolisen rahoituksen vuoksi. Mikäli on tiedossa, että projektille ollaan hankkimassa projektin ulkopuolista rahoitusta tai kontakteja, on vakuuttava suunnitelma, joka ei jätä tulkinnanvaraisia aukkoja, omiaan vaikuttamaan tulevat mahdolliset rahoittajat tai yhteistyötahot siitä, että projektiin kannattaa sijoittaa aikaa tai rahaa (Manninen 2007, 183). Projektirahoitukseen kannattaa suhtautua lisäresurssina, joka mahdollistaa projektin laajemman, laadukkaamman, vaikuttavamman ja tehokkaamman toteutuksen (Silfverberg 2007, 24).

Käynnistysvaiheen jälkeen alkaa projektin rakentamisvaihe. Rakentamisvaihe koostuu projektin kannalta eniten konkreettisesta tekemisestä. Rakentamisvaiheeseen kuuluu projektin määrittely, suunnittelu, toteutus, testaus ja käyttöönotto. Voidaan sanoa, että määrittely ja suunnittelu kulkevat läpi niin projektin esivaihetta, käynnistysvaihetta kuin

rakentamisvaihehtakin, sillä projektisuunnitelmaan voi tulla muutoksia käytännön syistä ja sitä kautta määrittelykin voi muuttua. Suunnittelemisen elää projektin edetessä, sillä parhaimmatkaan suunnitelmat eivät ole aukottomia ja tämän vuoksi pilkuntarkka ennakkosuunnittelu käynnistysvaiheessa on turhaa. Suunnitteluvaiheessa onkin tärkeää huomioida, että projektisuunnitelmaa pitää pystyä tarvittaessa muuttamaan projektin edetessä. (Ruuska 2008, 37-39 177). Projektit elävät ajan kanssa ja joustavuuteen on syytä varautua.

Projektin tavoitteet tulisi määritellä kolmella eri tasolla: kehitystavoitteilla, välittömällä tavoitteella ja konkreettisella tuotoksilla. Kehitystavoitteet kuvaavat parannusta, johon projektilla pyritään, välitön tavoite kuvaa hankkeen lopputulosta ja konkreettiset tuotokset niitä konkreettisia muutoksia ja tuloksia, joita projektilla saadaan aikaan. Tavoitteiden lisäksi projektille määritellään toteutusorganisaatio, aikataulu sekä toteutukseen käytettävät resurssit. (Silfverberg 2007, 22.)

Projektin aikataulu toimii kivijalkana, johon resurssi- ja kustannusohjaus nojaavat. Tämän vuoksi on tärkeää kiinnittää huomiota aikataulutuksen tekemiseen. Aikataulu toimii sopimuksena projektin jäsenten välillä, auttaa projektin työntekijöitä näkemään oman työpanoksensa osana kokonaisuutta sekä toimii työkaluna, jolla voidaan seurata projektin etenemistä. (Pelin 2004, 105-108; Berkun 2006, 28-30.)

Konkreettiset teot ja toiminnot ovat projektin toteuttamista. Projektin toteutukseen liittyvät tavoitteet esitetään usein tavoitekolmion muodossa, joissa kolmion sivut muodostavat aika, kustannukset ja laajuus. Tätä kolmiota kutsutaan myös projektikolmioksi. Edellä mainitut kolme määrettä muodostavat usein myös osan mittaristoa, jolla projektia arvioidaan. Nämä tavoitteet riippuvat vahvasti toisistaan, sillä mikäli esimerkiksi projektiin käytettävä aika pitenee, yleensä myös kustannukset kasvavat. (Chatfield & Johnson 2001, 3; Suomen Projekti-Instituutti Oy 2015.)

Projektin toteuttamiseen liittyy myös riskejä, jonka vuoksi dynaaminen projektisuunnittelu on tärkeää. Kun projekti etenee, osa riskeistä poistuu, mutta myös uusia riskejä syntyy. Riskit voivat myös muuttaa muotoaan. Riskien eliminoimisen kannalta on tärkeää pitää projektisuunnitelma ajan tasalla, koska silloin riskien hallinta helpottuu ja riskit muuttuvat läpinäkyvämmäksi. Toteutuessaan riskit voivat laukaista tapahtumaketjun, joka voi johtaa ylitsepäasevämmämiin ongelmiin. Riskien hallintaa voidaan toteuttaa me-

nettelyllä, jossa analysoidaan riskit, laaditaan riskilista, sovitaan toimenpiteistä, toteutetaan riskien seuranta sekä ylläpidetään riskilistaa. (Ruuska 2008, 248.) Riskianalyysillä hankitaan tietoja asioista, jotka ovat kriittisiä projektin onnistumisen suhteen. Sillä pystytään arvioimaan riskien vaikutuksia projektin kokonaiskustannuksiin ja toteutusajkaan. Analysointi helpottaa riskien ymmärrystä ja mahdollistaa riskien priorisoinnin. (Suomen Projekti-Instituutti Oy 2015.)

Projektin sisäinen viestintä on tärkeässä roolissa projektin onnistumisen kannalta. Viestinnällä projektin osat kytketään toisiinsa ja projekti toimintaympäristöönsä. Onnistunut viestintä on sekä työväline että voimavara. Kun viestintää ajatellaan voimavarana, se voidaan rinnastaa projektin muihin resursseihin, kuten rahaan, projektiorganisaatioon sekä aikaan. Viestintä on työvälineenä välttämätön ja tehokkaalla viestinnällä pystytään hyödyntämään projektin muita resursseja tehokkaasti. Oikea viestintämuoto tulee valita aina tilanteen mukaan. (Ruuska 2008, 38, 112.)

Projektin viestintään liittyy myös projektin valvonta ja raportointi. Projektia pystytään näiden avulla ohjaamaan tehokkaasti. Raportointi- ja valvontajärjestelmän tarkoituksena on kerätä ja välittää projektia koskevaa informaatiota, jonka perusteella pystytään reagoimaan tarvittaessa mahdollisiin poikkeamiin. (Ruuska 2008, 218.)

Projektityöskentelylle on tavanomaista, että samat ongelmat toistuvat. Aikataulu ja työmääräarvio usein ylittyvät ja tyytymättömyys lopputuloksen laatuun toistuu projektista toiseen. Kuitenkin juuri ajan, rahan ja lopputuloksen laadun vuoksi projekteja perustetaan. Syitä projektitoiminnan vaikeuksille ovat tyypillisesti projektin ja organisaation väliset ristiriidat, päätöksentekoon ja tiedonkulkuun liittyvät ongelmat, suunnitteluvirheet sekä projektityöhön sopimattomat työskentelymenetelmät. Epäonnistumisen syynä ei usein ole teknisen tai toimialaosaamisen puute, vaan projektityöprosessin hallintaan liittyvät epäkohdat. (Ruuska 2008, 11.)

Yksi projektityöskentelyn haasteista on onnistunut lopettaminen. Projektissa aikaansaadut toimintamallit tulee saada siirretyksi käytäntöön. Työskentelyssä on oleellista, ettei hanke johda tilanteeseen, jossa kehitettävä toiminta jäisi riippuvaiseksi projektista ja projektirahoituksesta. Kehitysprojekteissa haasteena on varmistua siitä, että projektin toimintamallit saadaan siirretyksi osaksi käytännön perustoimintaa, jolloin projektista tulee tarpeeton. (Silfverberg 2007, 23.)

Projektin päättämisvaihe on tärkeä osa projektin elinkaarta. Päättämisvaiheeseen kuuluvat projektin lopullinen hyväksyminen, ylläpidosta sopiminen, projektiorganisaation purkaminen ja projektin päättäminen (kuvio 1). Kun projektin määritellyt tehtävät ovat toteutettu, on aika asettaa projekti päätökseen. Tärkeimpiä projektin päättämistoimenpiteitä ovat projektin tuloksen luovuttaminen toimeksiantajalle, projektin loppuraportin laatiminen, projektidokumenttien säilytyksen suunnitteleminen, mahdollisista jatkotoimenpiteistä sopiminen sekä projektiorganisaation purku. (Rissanen 2002, 171.)

Loppuraportin laatiminen on mitä tärkeimmässä asemassa projektin päättämisvaiheessa, sillä se on koko projektin yhteenvetoraportti, joka hyväksytään projektin lopetuspäätöksen yhteydessä. Loppuraportin kautta voidaan siirtää projektista opitut olennaiset asiat jatkoprojektien tai sidosryhmien käyttöön ja jakaa kokemuksia. Loppuraportissa olisi tärkeää analysoida onnistumisia ja epäonnistumisia projektin kannalta: miltä osin projekti saavutti tavoitteensa ja minkä vuoksi mahdollisesti kaikkia tavoitteita ei saavutettu. Loppuraportti on opettavainen osa niin projektin osallistujille kuin sidosryhmille ja asiaan perehtyvillekin. (Rissanen 2002, 172-173; Suomen Projekti-Instituutti Oy 2015.)

3 OPETUSSUUNNITELMA

3.1 Ammattikorkeakoulutus ja opetussuunnitelma

Ammattikorkeakouluopinnot tarjoavat käytännöllisemmän vaihtoehdon yliopisto-opinnoille. Ammattikorkeakouluun voi hakea esimerkiksi lukio-, ylioppilas- ja ammatillisella tutkinnolla. Suomessa tutkintoon johtava koulutus on opiskelijalle maksutonta. Ammattikorkeakouluopinnot kestävät kokopäiväopintoina alasta riippuen kolmesta ja puolesta vuodesta neljään ja puoleen vuoteen. Opintoihin kuuluu työharjoittelua. Suomessa ammattikorkeakoulutusta tarjotaan humanistisella ja kasvatusalalla, kulttuurialalla, yhteiskuntatieteiden, liiketalouden ja hallinnon alalla, luonnontieteiden alalla, tekniikan ja liikenteen alalla, luonnonvara- ja ympäristöalalla, sosiaali-, terveys- ja liikunta-alalla sekä matkailu-, ravitsemis- ja talousalalla. Suurin osa ammattikorkeakouluista on monialaisia, eli niissä voi opiskella useita eri koulutusaloja. Usein ammattikorkeakouluissa myös opetuspisteet ovat hajautettuna useammalle eri paikkakunnalle. Suomessa on Ahvenanmaa mukaan luettuna yhteensä 26 ammattikorkeakoulua. (Opetushallitus 2015)

Korkeakouluissa ja toisen asteen ammatillisessa koulutuksessa sovellettu perinteinen opetussuunnitelmamalli on oppiainejakoinen ja tieteenalaperustainen opetussuunnitelma. Siinä tutkintoon kuuluvat opinnot luetellaan oppiaineittain opintojaksoina. Usein tällainen opetussuunnitelma on ainoastaan opinto-oppaassa listana julkaistu selvitys opintojaksojen nimistä, laajuuksista, ajoituksista, sisällöistä, tavoitteista ja suoritustavoista. Lähes jokaisella ammattikorkeakoulun opettajalla on omien opintojensa pohjalta kokemusta opintojaksoperustaisista opetussuunnitelmista. (Auvinen., Hirvonen, Dal Maso, Kallberg & Putkuri 2007, 55.)

Opintojaksoperustainen malli on kohtuullisen helppo opetuksen hallinnollisen suunnittelun kannalta ja se on myös opiskelijan kannalta vapain malli. Sen pohjalta on helppoa jakaa opettajille opetustehtäviä ja laatia opiskelijoiden lukujärjestys. Yleisimmin opetus toteutetaan rinnakkaisopetuksesta. Rinnakkaisopetus tarkoittaa sitä, että opiskelijalla on yhtäaikaaisesti useita eri opintojaksoja. Opintojaksot ovat kooltaan opintojaksoperustaisessa opetussuunnitelmassa yleensä suhteellisen pieniä, joten samanaikaisesti voi pahimmillaan opiskelijalla olla menossa jopa kymmenkunta eri opintojaksoa. Tällaisessa

tilanteessa on valitettavan todennäköistä, että opiskelijan oppimisprosessi on pirstaleinen joko koko tutkinnon, lukuvuoden, lukukauden, opiskeluviikon tai työpäivän tasolla. (Auvinen ym. 2007, 54.)

Karjalaisen (2003, 47-50) mukaan opettajan toiminta vaikuttaa keskeisellä tavalla opetussuunnitelman toteuttamiseen. Tämä voidaan jakaa tietoiseen ja tahattomaan opetusvaikutukseen. Tahatonta opetusvaikutusta kutsutaan piilo-opetussuunnitelmaksi, ja sillä tarkoitetaan sellaisia vaikutuksia opiskelijan oppimiseen, joita ei tietoisesti ole tavoiteltu opetussuunnitelmaa laadittaessa. Opettajien tahattomalla viestinnällä, käytetyllä työtaivoilla ja opetusjärjestelyillä on esimerkiksi merkittävä vaikutus opiskelijan oppimiseen. Negatiivisen termin värityksen takia piilo-opetussuunnitelmaa pidetään yleensä haitallisenä: sen seurauksena opiskelijat voivat oppia kyseenalaisia asenteita ja työtapoja, selviytymään opinnoistaan minimityöllä, arvostamaan opintosuorituksia todellista oppimista enemmän ja läpäisemään tenttejä oppimatta todellista asiasisältöä. (Auvinen ym. 2007, 54.)

Mikkolan (2004) mukaan pienistä kokonaisuuksista koostuvaa opetusta on hankalaa järjestää oppimisen kannalta mielekkäiksi opintokokonaisuuksiksi. Opintojen tasaisen kuormituksen ja erilaisten työtapojen vaihtelun suunnittelemisessa on vaikeuksia, koska useimmiten opettajat suunnittelevat ja toteuttavat itsenäisesti omat opintojaksonsa. Tämä johtaa siihen, että usein esimerkiksi oppimistehtävät ja tentit voivat ruuhkautua periodin loppuun, mikä kuormittaa opiskelijaa. Opiskelijalla saattaa olla päällekkäisissä kursseissa useissa ryhmissä työskentelyä, jolloin ryhmissä toimimisesta on enemmän haittaa kuin hyötyä oppimisen kannalta. Tutkimusten mukaan oppimistulokset ovat merkittävästi parempia, mikäli opiskelijalla menee periodissa kerrallaan korkeintaan 3-4 opintojaksoa. (Auvinen ym. 2007, 56.)

Erilaisia opetussuunnitelmamalleja ovat esimerkiksi moduulimalli, blokkimalli, juonne-opetussuunnitelma sekä edellä mainittuja malleja yhdistelevä malli. Moduulimalli on opintojaksoperustaisen ops:n sovellus, jossa opintojaksot yhdistetään pakollisiksi tai valinnaisiksi osakokonaisuuksiksi. Opintojaksot kootaan moduuleiksi, jotka opiskelijan tulee suorittaa kokonaisuutena. Moduuliopetussuunnitelman hyötynä on se, että opetussuunnitelmista tulee rakenteeltaan selkeämpiä ja hallinnollisesti helpommin toteutettavia. Yksittäisten opintojaksojen harkittu kytkeminen laajemmiksi osaamisalueiksi auttaa hahmottamaan kokonaisuuksia ja ohjaa opiskelijaa ymmärtävään oppimiseen. Moduu-

limallissa opintojen mitoituksessa on myös opintojaksoperustaista mallia helpompaa. Blokkimalli on lähellä moduulimallia, mutta puhtaassa blokkimallissa useita opintojaksoja ei suoriteta rinnakkain, vaan opiskelijoilla on kerrallaan ainoastaan yksi opintojakso. Tutkinto ja lukuvuosittaiset opinnot ovat koottu kiinteiksi kokonaisuuksiksi. Blokkimallin opinnot koostuvat peräkkäisistä opintokokonaisuuksista ja opiskelijoiden eteneminen tapahtuu yhtenäisinä ryhminä. Opintojen valinnaisuudet pystytään toteuttamaan esimerkiksi sellaisten jaksojen aikana, jotka ovat varattu vain valinnaisille. Blokkimallia pidetään määrääjässä valmistumisen kannalta tehokkaimpana mallina. (Auvinen ym. 2007, 56-59.)

Juonneopetussuunnitelmassa (joskus käytetään myös nimeä matriisiopetussuunnitelma) oppimisprosessi rakentuu monitieteisistä ja oppiaineita integroivista asiantuntijuuden ydinkokonaisuuksista. Siinä opintokokonaisuuksia ei määritellä yksittäisinä opintojaksoina, vaan opetussuunnitelman rungon muodostavat koulutuksen tavoitteena olevat keskeiset osaamisalueet. Oppimisen ja osaamisen määrittelyn perusta on koulutuksen tavoitteena olevien osaamisalueiden tunnistamisessa. Juonneopetussuunnitelman (engl. 'competence-based curriculum') tavoite on tukea oppimisen kiinnittymistä ammatillisiin asiayhteyksiin paremmin kuin oppiainejakoisessa opetussuunnitelmassa. Opintojakso-pohjaisissa malleissa kokonaisvaltainen osaamisen näkökulma jää usein toissijaiseksi, ja opintojen tavoitteeksi muodostuu vain vaadittavien opintojaksojen suorittaminen. (Auvinen ym. 2007, 57-59.)

Opetussuunnitelmamallien valinnassa tulee miettiä, millainen ops-rakenne soveltuu parhaiten kyseisen koulutusohjelman oppimistavoitteisiin annetussa ajassa ja käytössä olevilla resursseilla, sekä millaiset ovat ammattikorkeakoulun sisäisen ja ulkoisen yhteistyön vaatimukset. Jäykkärakenteiset ja pirstaleiset ops:t vaikeuttavat esimerkiksi työelämäyhteistyötä. Jos koulutusohjelmien välillä on suuria, rakenteellisia eroja ops:n toteutuksessa, on odotettavissa merkittäviä esteitä monialaisen yhteistyön toteuttamisessa. Kansainvälisen liikkuvuuden edistäminen on eurooppalaisen korkeakoulualan rakentamisen keskeisiä tavoitteita, jonka vuoksi myös kv-yhteistyönäkökulma tulee huomioida ops-mallin valinnassa. (Auvinen 2007, 59.)

Auvisen (2004, 320) mukaan opetussuunnitelmissa tulee siirtyä oppiainejakoisista, hallinnollisista ja opettajan työtä jäsentävistä suunnitelmista kohti ammatillista kokonaiskehitystä huomioivaa ja kokonaisvaltaisiin oppimiskokemuksiin perustuvaa suunnitel-

maa. Mikäli opetussuunnitelma on sirpaleinen, oppiainejakoinen ja jäykkä, on oppimisen liittäminen aitoihin asiayhteyksiin, opetuksen hankkeistaminen sekä tutkimus- ja kehitystehtävien joustava toteuttaminen vaikeaa. (Auvinen ym. 2007, 59.)

3.2 Hotelli- ja ravintola-alan opetussuunnitelma Tampereen ammattikorkeakoulussa

Hotelli- ja ravintola-alan koulutusohjelman kesto on 3,5 vuotta ja laajuudeltaan opinnot ovat 210 opintopistettä. Kokonaisopintopistemäärästä 140 op on ammattiopintoja, 30 op harjoittelua, 10 op perusopintoja, 15 op vapaasti valittavia opintoja ja 15 op opinnäyte-työtä. Tutkintonimike valmistuville opiskelijoille on restonomi. Tampereen ammattikorkeakoulussa nämä restonomiopinnot toteutetaan kokopäiväopintoina, ja opetus sisältää yhteisprojekteja työelämän kanssa. Opetuksessa käytetään eri opetusmenetelmiä monipuolisesti ja hallitsevana oppimiskäsityksenä on konstruktivismi. (Tampereen ammattikorkeakoulu 2015.)

Restonomien koulutuksessa keskeisiä opiskeltavia asioita ovat kansainvälisyys, johtaminen ja yrittäjyys, projektit ja elinkeinoyhteistyö ja yritystoiminnallisen näkökulman huomiointi. Yksi restonomikoulutuksen tavoitteista on kouluttaa arvostettuja asiantuntijoita niin kotimaahan kuin ulkomaillekin. Arvoperustana on taloudellinen ja tuloksellinen toiminta, asiakaslähtöisyys, kestävä kehitys ja ympäristöystävällisyys. (Tampereen ammattikorkeakoulu 2015.)

Hotelli- ja ravintola-alan koulutusohjelma antaa restonomeille ammatillisia valmiuksia toimia alan työn- ja liikkeenjohdon tehtävissä, markkinointi- ja myyntitehtävissä sekä käytännön työtehtävissä. Restonomi osaa hyödyntää alan kehitystä ammatillisesti ja seurata viimeisimpiä uudistuksia. Valmiilla restonomilla on selkeä käsitys työelämästä ja työelämän tavoitteista. Restonomien tutkinnolla voi sijoittua ammattialansa asiantuntija-, kehittämis- ja esimiestehtäviin. Tutkinto antaa myös valmiudet toimia PK-yrittäjänä hotelli- ja ravintola-alalla. (Tampereen ammattikorkeakoulu 2015.)

Restonomien osaaminen rakentuu vuosittain niin, että ensimmäisen opintovuoden jälkeen opiskelija pystyy havainnoimaan yritystoimintaan vaikuttavia ja sitä sääteleviä tekijöitä. Opiskelija ajattelee palvelulähtöisesti ja ymmärtää, että kannattavuus on toi-

minnan perusedellytys. Toisena vuonna opiskelija osaa toimia erilaisissa palvelutilanteissa ja hän osaa tehdä kannattavuutta vahvistavia valintoja. Opiskelija ylläpitää tavoiteltua laatutasoa ja tuntee palvelukokonaisuuden. Kolmantena vuonna opiskelija pystyy toimimaan lähiesimiehenä hotelli- ja ravintola-alalla. Opiskelijalla on hyvät johtamistaidot ja valmiudet kehittyä esimiestyössä, sekä hän tekee strategisia valintoja ja voi ryhtyä itse yrittäjäksi. Neljäntenä vuonna opiskelija syventyy valitsemalleen osa-alueelle sekä vahvistaa työelämäyhteyksiään työllistyäkseen elinkeinon. Perusopintovaiheen harjoittelussa opiskelija toimii työntekijätason tehtävissä hotelli- ja ravintola-alalla. Syventävän vaiheen harjoittelussa opiskelijalla on valmiudet toimia myös esimies-, kehittämis- ja asiantuntijatehtävissä. (Tampereen ammattikorkeakoulu 2015.)

4 CASE: Dream Hostel & Hotel

Dream Hostel & Hotel ja Tampereen ammattikorkeakoulu ovat toteuttaneet yhteisiä käytännönläheisiä projekteja hostellissa työskentelystä ja sen johtamisesta jo useamman vuoden ajan. Myös vuonna 2014 päätettiin toteuttaa projekti oppilaitoksen ja yrityksen yhteistyössä. Projekti on osa ammattikorkeakouluopiskelijoiden kursseja ”yöpymisestä elämyksiin” ja ”teematapahtuma”. Opiskelijoita otetaan kurssille vuodesta riippuen noin kymmenen henkilöä. Opintojakson kesto jakautuu kahteen osaan: yhtäältä pohjatyöhön ja laskelmiin, joita aloitetaan tekemään heti syksyllä opintojen alettua ja toisaalta varsinaiseen toteutusvaiheeseen, joka kestää kaksi viikkoa paikan päällä DH:issa. Aiemmat vuodet ovat osoittaneet, että teematapahtuma on onnistunut molemmin puolin.

Projekti aloitettiin niin, että DH:in vastuuhenkilö ja ”yöpymisestä elämyksiin” -kurssin vastuupettaja tapasivat ja keskustelivat siitä, mitkä olisivat tämän vuoden kurssin ja yrityksen tavoitteet. Tapaamisen jälkeen DH:in vastuuhenkilö kertoi TAMK:in resonomiopiskelijoille enemmän kohdeyrityksestä ja projektista. Tapaamisessa opiskelijat päättivät vastuualueensa projektin toteutuksessa. Projektin pohja noudattelee hyväksi havaittua aikaisempien vuosien toteutusta niin, että opiskelijoiden tehtävänä projektin ajan on tutkia ja laskea hostellin tunnuslukuja, laatia budjetti annettujen tietojen perusteella, kehittää erilaisia tapahtumia projektin toteutuksen ajaksi sekä hoitaa tapahtumien markkinointia. Opiskelijat jakavat vastuualueita projektissa niin, että yksi opiskelijoista nimetään projektipäälliköksi vastaamaan projektikokonaisuuden pitämisestä hallinnassa. Opiskelijat laativat omat työvuorolistansa kahden viikon ajalle ja organisoivat työtehtävänsä eri työvuoroihin. He myös suunnittelivat oman logonsa tapahtuman ajaksi yhteistyössä DH:in graafikon kanssa.

Tästä eteenpäin opiskelijat toimivat enemmän itsenäisesti ja kokoontuivat tekemään tehtäviään DH:in tiloissa, jossa apu oli tarvittaessa lähellä. Opiskelijat olivat myös sähköpostitse yhteydessä DH:in vastuuhenkilön kanssa. Ennen varsinaista tapahtumaa DH:in vastuuhenkilö piti lyhyen perehdytyksen kaikille kurssin opiskelijoille yrityksen käyttämään hostellijärjestelmään. Tänä vuonna opiskelijoiden työpanosta hyödynnettiin myös aamupalakokeiluun uudella hotellipuolella.

Tapahtuman alkaessa tavoitteena oli, että DH:in vastuuhenkilö perehdyttäisi projektin alkaessa ensimmäisen vuoron työntekijät DH:in hostellitoiminnan perusteisiin ja jatkossa kyseisessä vuorossa olleet opiskelijat perehdyttäisivät seuraavat opiskelijat tehtäviinsä vuoron vaihdon yhteydessä. Näin mahdollistettaisiin mahdollisimman hyvä perehdytys kuormittamatta hostellin normaalia työntekijäpanosta ja kokemattomampia perehdyttäjiä perehdytysvastuulla.

Projektiviikkojen ajankohta oli hostellipuolella hiljaista aikaa ja tuolloin hotellipuoli oli vielä niin uusi, että asiakkaita ei vielä ollut paljoa. Opiskelijat kerkesivätkin tämän vuoksi hyvin suunnittelemaan tapahtumiaan ja tekemään laskelmiaan työvuorojensa puitteissa. Projektiviikkojen aikana opiskelijat järjestivät ravintolapäivänä myös teematapahtuman, jonka toteutuksen he suunnittelivat kokonaan itse. Teematapahtuma pidettiin DH:in tiloissa.

Projektiviikkojen ja teematapahtuman jälkeen kurssin loppuseminaarissa projekti päätettiin. Seminaarissa kurssin vastuuopettaja ja DH:in vastuuhenkilö antoivat opiskelijoille palautetta projektin toteuttamisesta. DH:in vastuuhenkilö keräsi opiskelijoiden palautteet kurssista teemahaastatteluna. Vastausten perusteella kurssia kehitetään tulevaisuudessa palvelemaan entistä paremmin kaikkia projektin osapuolia.

5 TUTKIMUKSEN TOTEUTTAMINEN

Tutkimus toteutettiin tekemällä teemahaastattelu kirjallisesti nimettömänä (liite 1). Teemoina haastattelussa olivat projektin vaiheet Ruuskan (kuvio 1) mukaan: käynnistäminen, rakentaminen ja päättäminen. Ensimmäinen kysymys oli suunnattu pelkästään kurssin vastuopettajalle. Loput haastattelukysymyksistä oli suunnattu kurssin opiskelijoille. Ensimmäisessä osiossa käsiteltiin projektin käynnistysvaiheeseen luokiteltavia teemoja. Rakentamisvaiheen haastatteluosio oli jaettu vielä kahteen alaotsikkoon, suunnitteluun ja toteutukseen. Kolmas teema oli projektin päättämisvaihe.

Haastattelu tehtiin jakamalla haastateltaville haastattelulomakkeet, joihin vastaajat kirjoittivat anonymisti vastauksensa. Haastattelulomakkeessa oli pelkkiä avoimia kysymyksiä. Haastattelutilanteita oli yksi kurssin loppupalautteen yhteydessä TAMKin tiloissa 9.12.2014. Vastaustilanteessa läsnä olivat kaikki projektiin osallistuneet opiskelijat.

Kurssin vastuopettajan mukaan idea projektiyhteistyölle lähti opetussuunnitelmasta ja vanhoista perinteistä järjestää yhteistyötä ravintoloiden kanssa. Projekti DH:in kanssa koettiin hyvänä ideana syventää myös majoituspuolen osaamista, joka on yksi restonomien koulutusohjelman painopisteistä. Konkreettinen yhteistyö DH:in kanssa alkoi heti sen avaamisesta alkaen. DH tuli mahdollisena yritysyhteistyökumppanina tutuksi majoittaessaan noin 30 kansainvälistä opiskelijaa kahden viikon ajaksi kansainvälisen Intensive Programme -opintojakson ajaksi. Yrityksen toiminta vakuutti opetushenkilöstön siitä, että yrityksestä olisi hyväksi yhteistyökumppaniksi ammattikorkeakouluopintojaksolle. Sen jälkeen ideaa alettiin kehittämään. Lopputuloksena kehittyi kahden viikon mittainen käytännön projekti, jonka toteutusta opiskelijat pystyvät suunnittelemaan opintojaksolla etukäteen. He muun muassa suunnittelevat perehdytyksen, siivoussuunnitelman sekä laskevat budjetin ja muita tunnuslukuja. Käytännön osiossa opiskelijat toteuttavat ja seuraavat laskelmiaan. Opintojakson runko on pysynyt melkein samana alusta alkaen.

Opiskelijat esittelivät ja palauttivat aluksi laskelmansa ja kirjallisen tuotoksensa projektista yrityksen vastuuhenkilölle. Yrityksen vastuuhenkilö antoi tilaisuudessa opiskelijoille palautetta ja kertoi mielipiteensä projektin toteutuksesta. Myös kurssin vastaava

opettaja antoi tilaisuudessa palautetta opiskelijoille. Suullisen palauteosion jälkeen opiskelijoilta kerättiin palautetta kurssin toteutuksesta teemahaastatteluna kirjallisesti. Vastaajia oli yhdeksän kappaletta. Haastattelukysymyksiä oli yhteensä 22 kappaletta, joista ensimmäinen kysymys oli suunnattu ainoastaan kurssin vastuopettajalle. Ensimmäisen kysymyksen vastaus kerättiin kurssin vastuopettajalta sähköpostitse jälkikäteen. Loput, 21 kysymystä, oli suunnattu ainoastaan kurssin opiskelijoille, joten eri vastaajia oli yhteensä kymmenen. Vastausaikaa ei ollut rajoitettu, vaan aikaa oli käytettävissä siihen asti, että jokainen vastaaja oli valmis. Vastausaikaa opiskelijoilta kului yhteensä noin 15 minuuttia. Haastattelulomakkeet palautettiin yrityksen vastuhenkilölle.

Kun vastaukset oli palautettu, ensimmäisenä vastaukset litteroitiin tiedostoksi joulukuussa 2014. Seuraavaksi aloitettiin vastausten analysointi joulukuussa 2014 ja sitä jatkettiin tammikuulle 2015. Vastauksien analysoinnin jälkeen tammikuussa 2015 opinäytetyöhön kirjoitettiin tulokset ja johtopäätökset yhteisen projektin toteutuksesta yrityksen ja opiskelijoiden näkökulmat huomioon ottaen.

6 TULOKSET

Käynnistysvaihe:

Valtaosa opiskelijoista oli kuullut DH:in olemassaolosta, mutta monellakaan ei ollut yrityksen toiminnasta juuri mitään käsitystä. Vain muutama tiesi yrityksestä vähän enemmän, kuten omistajan nimen. Suurin osa vastaajista oli tutkinut yritystä internetistä. Osa vastaajista ilmoitti tarkastelleensa yrityksen Facebook-sivuja, kun taas osa luotti pelkkään yrityksen edustajan vierailuun koululla, eikä ollut etsinyt lisätietoa mistään.

Opiskelijoille oli annettu hyvin vapaat kädet projektin toteuttamista varten. Vain osan mielestä tämä oli toimiva tapa. Valtaosa olisi kaivannut projektista enemmän ohjeita ja selkeät tavoitteet koko projektille. Myös edellisten vuosien projekteista olisi kaivattu enemmän tietoa.

Vastaajien mielestä yritys oli antanut tarvittavat tiedot ja vastannut kiitettävästi heidän kysymyksiinsä. Vastauksissa annettiin kritiikkiä osalle yrityksen työntekijöistä, joita vastaajien mielestä ei kiinnostanut opettaa heitä. Suurin osa opiskelijoista halusi oppia hostellin ja hotellin eroista ja nähdä hostellitoiminnan perusteita. Vastauksista nousi myös esiin halu oppia uutta, budjetointia sekä innovointia.

Rakentamisvaihe:

Rakentamisvaihetta käsitellään suunnittelun ja toteutuksen kannalta. Oppilaitoksen ja yrityksen välistä yhteistyötä koskien osa olisi toivonut enemmän tietoa ja selkeämpiä suunnitteluohjeita DH:ilta tai koki, että tietojen eteen piti tehdä paljon töitä. Yhteistyö nähtiin myös hyvänä tai sujuvana, ja että yhteistapaamisia oli muutama. Kehitysehdotuksena esiin nousi, että yhteistapaamisia olisi voinut olla enemmän. Vastauksista ilmeni myös, että sähköpostin välityksellä vaihdettiin tietoja yrityksen edustajan kanssa. Kaikkien vastaajien mielestä projektin suunnitteluun käytettävää aikaa oli riittävästi.

Mielipiteet jakautuivat opettajalta saadun avun suhteen. Osa vastaajista sai apua hyvin, osan mielestä apua ei ollut riittävästi. Edellisvuosien projektien toteutuksista olisi kai-

vattu lisää tietoa. DH:ilta saatu apu koettiin riittäväksi ja laadultaan hyväksi. Esiin nousi myös toive siitä, että DH olisi määritellyt omat tavoitteensa projektin toteutukselle selkeämmin.

Ryhmän sisäinen yhteistyö toimi hyvin tai erittäin hyvin projektin suunnitteluvaiheessa. Vastauksista esiin nousi myös, että pienryhmien sisäinen dynamiikka oli toiminut vielä paremmin kuin koko ryhmän yhteistyö ja että vaikka suunnittelussa olikin ollut joitain erimielisyyksiä, niin niistä oli selvitty hyvin. Ryhmän sisäinen työnjako toimi myös suurimman osan mielestä hyvin tai oikein hyvin. Syyksi onnistuneeseen työnjakoon esitettiin sitä, että kaikki saivat projektissa tehdä niitä asioita, jotka olivat henkilölle mielekkäimpiä. Yhden vastaajan mielestä työnjakoa olisi voinut miettiä paremmin.

Vastaajista osan mielestä perehdytys työtehtäviin oli riittävää, mutta perehdytyksen laatu myös vaihteli vuoroissa työntekijästä riippuen. Osan mielestä taas perehdytys ei ollut riittävää tai sitä ei ollut. Kehittämisehdotuksena nousi esiin, että perehdytys olisi voinut olla suunnitellumpaa. Esiin nostettiin myös näkökohta siitä, että perehdytyksen järjestäminen näin isolle opiskelijaryhmälle kerrallaan lyhyen projektin ajaksi on hankalaa.

Lähes kaikkien mielestä ryhmän vuorovaikutus toimi hyvin tai oikein hyvin. Vain yhden vastaajan mielestä vuorovaikutustaidot olivat aika heikot. Vastauksissa nostettiin myös esiin kommunikoinnissa käytettyjä ja toimivia väyliä, joita olivat Facebook, Google Drive, vuorovaihteraportointi ja vuoropäiväkirja.

Opituista työelämätaidoista esiin nostettiin johtajuutta, asiakaspalvelua, majoitusliikkeen vastaanoton perusteita, vuorovaikutustaitoja, yhteistyötä, työnjakoa, ryhmätyö- ja yhteistyötaitoja, neuvottelutaitoja, vastuunkantamista sekä laskelmien tekemistä.

Osa vastaajista koki saaneensa riittävästi apua opettajalta projektin aikana ja osa ei kokenut edes tarvitsevansa apua. Yhden vastaajan mielestä oikein mitään apua ei projektin aikana saatu. Toivottuna apuna esiin nostettiin, että opettaja olisi voinut käydä hostellilla jokaisena projektipäivänä. DH:in työntekijöiltä opiskelijat kokivat saaneensa apua aina tarvittaessa. Osa olisi toivonut perehdytystä enemmän ja aktiivisemmin. Suurimman osan mielestä apua sai tarpeeksi ja se oli laadultaan hyvää.

Päätämisvaihe:

Opiskelijat hyödyntäisivät projektissa oppimiaan asioita monin eri tavoin. Joku hyödyntäisi projektin aikana tehtyjä laskelmia tulevaisuudessa, toinen taas hyödyntäisi oppimaansa tulevaisuuden isommissa projekteissa. Myös virheistä oppiminen mainittiin. Joku sai kuvan siitä, miten hostelli toimii ja toinen taas hyödyntäisi oppimaansa vastaanoton työtehtävissä.

Osan mielestä projektin aikana arvokkainta oli oppia majoitus- ja hostellitoiminnasta yleisesti sekä ryhmätyötaidoista. Muuten arvokkaimmat opitut asiat hajaantuivat. Vastauksissa mainittiin ravintolapäivän järjestäminen, budjettien ymmärtäminen paremmin, vieraanvaraisuuden oppiminen, työvuorolistan tekeminen ja projektityöskentelyn oppiminen.

Osa vastaajista ei muuttaisi projektin toteutuksessa mitään. Osa taas muuttaisi projektin ajankohtaa, jotta asiakkaita olisi enemmän. Esiin nostettiin, että projektin toteutukseen voisi olla paremmat ohjeet ja määrällisesti suuremmat tai hajautetut toteutusviikot.

Vastaajat olivat yksimielisiä siitä, että DH soveltuu hyvin tai erittäin hyvin yhteistyökumppaniksi projektiyhteistyöhön. Esiin nostettiin myös, että DH soveltuisi vielä paremmin yhteistyökumppaniksi eri ajankohdalla ja että DH:in todella hyvään sopivuuteen vaikuttaa se, ettei sillä ei ole hotelliketjujen rajoitteita ja työ hoidetaan rennolla asenteella.

Kurssin työmäärästä suhteessa siitä saatavaan opintopistemäärään vastaajat olivat lähes yksimielisiä. Kaikkien muiden paitsi yhden vastaajan mielestä opintopistemitoitus oli sopiva tai hyvä. Yhden vastaajan mielestä opintopisteitä kurssista tulee liian vähän suhteessa työmäärään.

7 JOHTOPÄÄTÖKSET

Yhteistyö tässä projektissa onnistui pääpiirteissään niin ammattikorkeakoulun, yrityksen kuin opiskelijoidenkin näkökulmasta. Kaikilla osapuolilla oli myös toisistaan eriäviä mielipiteitä, mutta yhteisymmärrys löydettiin kaikkeen. Opiskelijoiden vastauksista ilmenee opiskelijoiden näkökulma ja kehitysehdotukset DH:in ja ammattikorkeakoulun toimintaan, mutta johtopäätöksissä pyrin tuomaan esiin myös yrityksen näkökulmaa yhteistyöprojektien toteuttamisesta, sillä muuten yritys näkökulma jäisi tulosten analysoinnissa täysin paitsioon.

Käynnistysvaiheen kysymyksissä ei noussut yrityksen kannalta esiin merkittävästi kehittämisehdotuksia. Opiskelijat olivat tyytyväisiä DH:in puolelta tulleeseen tietoon ja ohjaukseen. Osa vastaajista antoi kritiikkiä osalle yrityksen työntekijöistä, joita ei vastaajien mielestä kiinnostanut opettaa heitä. Vastaajan olivat tulkinneet kysymyksen liittyvän ilmeisestikin enemmän toteutusvaiheeseen, koska opiskelijat olivat eri työntekijöiden kanssa tekemisissä pääsääntöisesti pelkästään toteutusvaiheessa. Tätä asiaa analysoin sen vuoksi toteutusvaiheen kysymysten yhteydessä.

Kurssia varten opiskelijat olivat hakeneet tietoa internetistä eri väylillä. Opiskelijat edustivat erilaisia ihmisryhmiä ja siten myös potentiaalisia hostellimajoittajia, joten yrityksen kannalta on tärkeää ylläpitää korkeaa internet-profiilia. Pohjatietoa opiskelijoilla oli lähinnä yrityksen nimestä. Tämän vuoksi paikallisen tunnettuuden lisäämistä voidaan pitää tärkeänä, jotta paikalliset voisivat mahdollisesti suositella DH:ia ystävilleen.

Käynnistysvaiheen kysymyksissä muutamia ammattikorkeakoulua koskevia kehitysehdotuksia nousi esiin. Valtaosa opiskelijoista olisi toivonut enemmän ohjeita projektista ja selkeämmät tavoitteet koko projektille. Mahdollisesti selkeämpien tavoitteiden puuttuminen näkyi myös vastauksissa henkilökohtaisista tavoitteista projektille, sillä opiskelijoiden vastauksissa oli melko paljon hajontaa. Myös edellisten vuosien projekteista olisi kaivattu enemmän tietoa. Nämä seikat kannattaa vastausten perusteella ottaa seuraavien vuosien toteutusta suunniteltaessa huomioon.

Opiskelijoiden perehdytys DH:in työtehtäviin oli yksi rakentamisvaiheen vastauksissa kritiikkiä saaneista osioista. Perehdytyksen koettiin riippuneen paljon siitä, kuka työntekijöistä sattui olemaan vuorossa ja osa koki, ettei perehdytys ollut riittävää tai perehdytystä ei ollut ollenkaan. Yrityksen näkökulmasta ei kuitenkaan ole riskitöntä ottaa kymmentä mahdollisesti kokemattonta opiskelijaa asiakaspalvelun työtehtäviin edustamaan yritystä lyhyen projektin ajaksi. Pitkään rakennettuun maineeseen ja arvostukseen voi kokemattomampi asiakaspalvelija tehdä pahimmillaan säröä. Projektin toteutusviikkojen aikana oli sen vuoksi jokaisessa vuorossa myös vähintään yksi yrityksen vakituinen työntekijä, joka toimi vuoron vastaavana. Tämä taas johti siihen, että vuoron vastaavalla oli myös perehdytysvastuu projektia toteuttavista opiskelijoista, mutta kaikilla vakituisilla työntekijöillä ei ollut perehdytyskokemusta. Tällöin valitettavasti perehdytyksen laatu ei projektin toteutusviikkojen aikana ollut tasainen, vaan perehdyttäminen tapahtui vuorovastaavan ehdoilla.

Lisäksi on otettava huomioon, että vastuu opiskelijoiden ohjaamisesta ja opettamisesta on yrityksen toiminnan kannalta projektin toteutuksen aikana raskasta. Ennen kuin opiskelijat oppivat toimimaan sujuvasti käytännössä, ei yrityksen työntekijä voi tehdä pelkästään normaaleja vuoroon kuuluvia työtehtäviä. Vasta silloin, kun opiskelijat ovat omaksuneet kaikki perusasiat, tulee opiskelijoiden työpanos avuksi, eikä perehdyttäminen vie osaa vuorovastaavan normaalista työpanoksesta. Lisäksi projektin käytännön toteutusjakso oli hyvin lyhyt ja perehdytettävien määrä suuri kattavamman perehdytyksen tekemiseen. Seuraamalla useampia työtapoja kahden viikon aikana opiskelijat saivat kuitenkin monipuolisen näkemyksen erilaisista tavoista työskennellä.

Ammattikorkeakoulu antaa suuren vastuun yritykselle ja opiskelijoille, sillä opetusresurssia ei ole käytettävissä siihen, että koulun puolelta tarkkailtaisiin opiskelijoita koko projektin ajan paikalla yrityksessä. Teemahaastattelun vastauksissa oli kuitenkin toivottu, että kurssin vastuuopettaja olisi päivittäin paikalla projektiviikkojen aikana, vaikkakin toisaalta myös mainittiin, että opettajan sai aina kiinni sähköpostitse tarvittaessa. Tämän takia on tärkeää, että ammattikorkeakoulu ja yritys tekevät tiivistä yhteistyötä ja viestivät myös keskenään. Yrityksen kannalta on erittäin tärkeää, että opiskelijoille opetetaan uusimmat tavat, tekniikat ja tietotaito, sillä juuri opiskelijat ovat tulevaisuuden työntekijöitä.

Opiskelijan pitää sopeutua koulun opettamiin oppeihin ja yrittää soveltaa oppimaansa parhaansa mukaan yrityksen työtapoihin. Toisaalta yritykseltä voi tulla ristiriitaista tietoa suhteessa opiskelijoiden aiempiin oppeihin, koska jokainen yritys on uniikki ja pyrkii löytämään yleisten suuntaviivojen sijaan juuri kyseiselle yritykselle parhaan tavan toimia. Käytännön työhön pienessä yrityksessä ei aina ole parhaiten sovellettavissa suurempien suuntaviivojen mukaiset teoriat.

Projektin toteutuksessa näkyi, että kaikki osapuolet eivät olleet sisäistäneet projektiohjeita ja -tavoitteita samalla tavalla. Esimerkiksi DH ymmärsi, että opiskelijat perehdyttäisivät toisiaan aina vuoron vaihtuessa ja tekisivät työvuorolistat niin, että perehdytyskierto on mahdollista ja yrityksen edustaja myös ohjeisti projektinjohtajia tästä. Silti osa opiskelijoista nosti vastauksissa esiin, että DH ei perehdyttänyt tarpeeksi. Muutama vastaajista toivoi DH:ilta tietoa siitä, mitä kohdeyritys odottaa projektilta, vaikka projektin sisältö oli määritelty kurssin kuvauksessa ja kurssi sisältöineen on osa opetussuunnitelmaa. Kurssin tavoitteita kannattaisi tulevana vuosina selkeyttää, sillä opiskelijoiden tavoitteet kurssille vaihtelivat myös vastauksien perusteella paljon. Osalla tavoitteita ei ollut ollenkaan ja toisilla oli kurssin mitoitukseen nähden hyvinkin suuria tavoitteita. Toisistaan suuresti eroavilla tavoitteilla projektin lopputulos ei varmasti ole paras mahdollinen, sillä ryhmällä ei tuolloin ole välttämättä yhtenäistä motivaatiota työskennellä.

Valtaosa opiskelijoista oli positiivisella asenteella mukana tekemässä projektissa ja DH:ille jäikin hyvä vaikutelma tulevaisuuden työntekijöistä. DH on toiminut aikaisempinakin vuosina vastaavissa projekteissa kohdeyrityksenä ja tämänvuotinen ryhmä erottui edukseen uusilla ideoillaan ja uskalluksellaan toteuttaa niitä. Myös toteutusviikkojen loppuhuipennuksena ollut ravintolapäivä toi paikallisnäkyvyyttä ja -tunnettuutta DH:ille, kun asiakkaina oli paikallisia tamperelaisia.

Vastauksissa nousi esiin useita kehitysehdotuksia tulevien vuosien projektille ja kritiikkiäkin toteutuksesta esitettiin. Toisaalta kritiikki ja kehitysehdotukset ovat ristiriidassa sen kanssa, että kysyttäessä sitä, mitä opiskelijat muuttaisivat projektin toteutuksessa, vastaajista suuri osa vastasi, ettei muuttaisi mitään ja loputkin muuttaisivat vain projektin ajankohtaa. Tästä voidaan päätellä, että pääsääntöisesti opiskelijat olivat kuitenkin hyvin tyytyväisiä projektiin ja sen toteutukseen.

Yhteistyöprojektit ovat suuria oppimismahdollisuuksia kaikille projektissa mukana olleille osapuolille. Yritys saa uusia näkökulmia toimintaansa, kunhan vain uskaltaa ottaa uudet ideat avoimin mielin vastaan. Projektissa positiivisesti erottuneet opiskelijat ovat myös yritykselle potentiaalisia työntekijöitä. Ammattikorkeakoulu pystyy toteuttamaan työelämäyhteistyötä yritysmaailman kanssa, joka on aina paras mahdollinen tapa pysyä ajan hermolla käytännön työstä, ja olla siten lähellä ammattikorkeakoulutuksen perustehtävää. Opiskelijoille projektit ovat mitä todennäköisimmin mieluista vaihtelua luokahuoneessa tapahtuvaan opetukseen. He myös saavat näkökulmaa käytännön työelämään ja näkevät, onko kyseisen sektorin työ heille mielekästä. Projektityöskentelyä toteutetaan myös työelämässä, jonka vuoksi työskentelymallin oppiminen on hyödyksi myös tulevaisuudessa.

LÄHTEET

Auvinen, P., Hirvonen, K., Dal Maso, R., Kallberg, K. & Putkuri, P. 2007. Opetussuunnitelma ammattikorkeakoulussa. Joensuu: Pohjois-Karjalan ammattikorkeakoulu. Luettu 14.1.2015.

http://www.karelia.fi/julkaisut/sahkoinenjulkaisu/B9_verkkojulkaisu_uudistettu_painos.pdf

Berkun, S. 2006. Projektinhallinnan taito. Helsinki: Readme.fi.

Chatfield, C. & Johnson, T. 2001. Microsoft Project 2000 Trainer. Helsinki: Edita.

Forsberg, K., Mooz, H. & Cotterman, H. 2004. Projektinhallinta: malli kaupalliseen ja tekniseen menestykseen. Helsinki: Edita, IT Press.

Lööw, M. 2002. Onnistunut projekti: projektijohtamisen ja –suunnittelun käsikirja. Helsinki: Tietosanoma.

Manninen, T. 2007. Pelisuunnittelijan käsikirja: ideasta eteenpäin. Pello: Kustannus Oy Rajalla.

Opetushallitus. Ammattikorkeakoulut. Luettu 14.1.2015.

http://www.oph.fi/koulutus_ja_tutkinnot/ammattikorkeakoulut_ja_yliopistot/ammattikorkeakoulut

Pelin, R. 2004. Projektinhallinnan käsikirja. Jyväskylä: Gummerus.

Rissanen, T. 2002. Projektilla tulokseen. Jyväskylä: Pohjantähti.

Ruuska, K. 2008. Pidä projekti hallinnassa. Suunnittelu, menetelmät, vuorovaikutus. Helsinki: Talentum.

Silfverberg, P. 2007 Ideasta projektiksi. Projektityön käsikirja. Helsinki: Edita.

Suomen Projekti-Instituutti Oy. Projektijohtamisen sanastoa. Luettu 10.1.2015.

<http://www.projekti-instituutti.fi/sanasto>

Tampere Dream Hostel Oy. Luettu 25.11.2014.

<http://www.dreamhostel.fi>

Tampereen ammattikorkeakoulu. Hotelli- ja ravintola-alan koulutusohjelman opetussuunnitelma. Luettu 19.1.2015.

<http://opinto-opas-ops.tamk.fi/index.php/fi/167/fi/117/P10HOTRA/year/2010>

LIITTEET

Liite 1. Teemahaastattelu

1 (3)

Toivon että vastaisitte muutamaan kysymykseen lyhyesti koskien 3-15.11.2014 järjestettyä projektia Tampereen Dream Hostel & Hotellissa (Dream Hostel & Hotel = DH).

Idea/Visio (vain opettaja vastaa)

1. Mistä tuli idea projektiin DH:n kanssa alunperin? Mikä oli alkupeäinen visio projektille?

Käynnistysvaihe

2. Mitkä olivat pohjatietonne DH:sta ennen projektia?

3. Kuinka etsitte tietoa yrityksestä ennen projektin aloitusta?

4. Millaisia ohjeita saitte oppilaitoksesta projektin toteuttamiseen? Millaisia ohjeita olisitte vielä tarvinneet projektin aloituksessa?

5. Millaista tietoa ja ohjausta saitte DH:lta?

6. Millaiset tavoitteet sinulla itselläsi oli tämän projektin suorittamisessa?

*Rakentamisvaihe
-Suunnittelu*

7. Millaista yhteistyötä oppilaitoksen ja DH:n välillä oli suunnitteluvaiheessa? Millaista yhteistyötä jäitte kaipaamaan?

8. Miten koit suunnitteluun varatun ajan suhteessa projektin kokonaisuuteen?

9. Millaista apua saitte opettajilta suunnitteluvaiheessa? Millaista apua olisitte vielä toivoneet?

**10. Millaista apua saitte DH:lta suunnitteluvaiheessa?
Millaista apua olisitte vielä toivoneet?**

11. Kuinka projektiryhmän yhteistyö toimi?

12. Kuinka ryhmän työnjako toimi?

-Toteutus

13. Kuinka teidät perehdytettiin työtehtäviin? Oliko perehdytys riittävä?

14. Kuinka ryhmän vuorovaikutustaidot toimivat toteutuksen aikana?

15. Mitä työelämätaitoja opitte projektia toteuttaessanne?

16. Millaista apua saitte opettajilta toteutusvaiheessa? Millaista apua olisitte vielä toivoneet?

17. Millaista apua saitte DH:lta toteutusvaiheessa? Millaista apua olisitte vielä toivoneet?

Päättämisvaihe

18. Miten voit hyödyntää oppimaasi tulevaisuudessa?

19. Mikä oli arvokkainta mitä opitte?

20. Mitä muuttaisit projektin toteutuksesta? Tai mitä tekisit toisin?

21. Kuinka DH sopii yrityksenä tällaiseen projektiin?

22. Suhteutettuna kurssista saatavaan opintopistemäärään oliko kurssin työmäärä liian matala? Sopiva? Vai liian korkea?

Suuri kiitos
vastauksistanne ja ajastanne
Dream Hostel & Hotellissa!